

JUSTITIS MINISTERIET

Udlændingeafdelingen

Dato: 10. januar 2014
Kontor: Asyl- og Visumkontoret
Sagsbeh: Ane Røddik Christensen
Sagsnr.: 2013-0035-0200
Dok.: 1029709

UDKAST TIL TALE

**til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål K og L
fra Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik den
14. januar 2014**

Samrådsspørgsmål K:

”Ministeren bedes redegøre for sin holdning til, at Flygtningenævnet den 18. september 2013 ændrede praksis i forhold til syriske asylansøgere, således at der nu kan gives opholdstilladelse til personer, der kommer fra bestemte områder i Syrien, hvor der er kamphandlinger, eller hvor der sker overgreb mod civile. Herunder bedes ministeren redegøre for sin holdning til, at Flygtningenævnet tilsyneladende har så vide rammer for sit arbejde, at nævnet selvstændigt kan omdefinere flygtningebegrebet og dermed få stor indflydelse på dansk asylpolitik.”

Samrådsspørgsmål L:

”Hvilke konsekvenser mener ministeren, det vil få for tilstrømningen af syriske asylansøgere til Danmark, herunder også tilstrømningen til Danmark fra personer, som ikke kommer fra de af Flygtningenævnet udpegede særligt konfliktramte områder, at Flygtningenævnet har be-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

sluttet, at alle ansøgere fra bestemte områder i Syrien generelt vil få opholdstilladelse i Danmark?”

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Martin Henriksen (DF).

1. Tak for spørgsmålene, som giver mig anledning til at redegøre for Flygtningenævnets praksisjustering for så vidt angår syriske asylansøgere og konsekvenserne heraf.

Allerførst synes jeg, at der er behov for at sige lidt om, hvad Flygtningenævnet egentlig er for en størrelse.

Det helt centrale budskab i den forbindelse er, at Flygtningenævnet er et uafhængigt, domstolslignende organ, hvis beslutninger jeg hverken kan eller skal blande mig i.

Det fremgår klart og tydeligt af udlændingeloven, at Flygtningenævnets medlemmer er uafhængige. Nævnet består som bekendt af en dommer, der er formand, én advokat, og én repræsentant fra henholdsvis Dansk Flygtningehjælp, Udenrigsministeriets departement og Justitsministeriets departement. Medlemmerne kan ikke modtage eller søge instruktion fra den udpegende eller indstillende myndighed.

Nævnet er sammensat sådan på grund af medlemmernes faglige indsigt, men i øvrigt er der – og det skal der være – helt vandtætte skotter mellem nævnet og de myndigheder, hvor nævnsmedlemmerne er ansat.

Flygtningenævnets opgaver er fastlagt i udlændingeloven og består primært i at træffe afgørelse i sager, hvor Udlændingestyrelsen i første instans har givet afslag på asyl.

Dette indebærer, at Flygtningenævnet skal vurdere troværdigheden af ansøgerens forklaring og dernæst vurdere, om asylmotivet sammen-

holdt med de foreliggende baggrundsoplysninger om forholdene i det pågældende land giver grundlag for at meddele asyl.

Flygtningenævnets afgørelser er endelige og kan som udgangspunkt ikke indbringes for de almindelige domstole.

2. Det fremgår udtrykkeligt af loven, at de almindelige retningslinjer for Flygtningenævnets arbejde fastlægges i nævnets koordinationsudvalg.

Koordinationsudvalget består af nævnets formand og en repræsentant for hver af de udpegende eller indstillende myndigheder. Bl.a. spørgsmål om nævnets praksis i forhold til bestemte lande drøftes i dette forum.

Nævnets justering af praksis på grundlag af vurderingen af udviklingen af situationen i Syrien er altså ikke et udtryk for, at nævnet har udvidet sine beføjelser, men er en naturlig følge af den selvstændighed og uafhængighed, som nævnet er tillagt efter loven.

3. Naturligvis må nævnets praksisfastlæggelse ske inden for lovens rammer. Betingelserne for at få asyl er fastlagt ved lov, og dem kan Flygtningenævnet under ingen omstændigheder ændre på.

Det bygger således på en misforståelse, når der i spørgsmål K anføres, at Flygtningenævnet selvstændigt kan omdefinere flygtningebegrebet.

Betingelserne for at få asyl fremgår af udlændingelovens § 7. Den bestemmelse har regeringen ikke ændret så meget som et komma i.

Det følger heraf, af man enten kan få asyl, hvis man er omfattet af FN's Flygtningekonvention, eller hvis man ved en tilbagevenden til sit hjemland risikerer dødsstraf eller at blive underkastet tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Udgangspunktet er, at asyl i Danmark er betinget af, at en person er individuelt forfulgt i sit hjemland. Det er den centrale vurdering i alle asylsager.

Der kan dog også være situationer, hvor forholdene i et bestemt område kan være så farlige for personer, der opholder sig i området, at det i sig selv kan begrunde asyl. Der vil typisk være tale om en midlertidigt eskaleret konflikt.

Det er et princip, som Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har fastslået.

I sagen Sufi og Elmi mod Storbritannien fra 2011 udtalte Menneskerettighedsdomstolen således, at personer, som kom fra bestemte områder af Somalia, og som – alene som følge af deres blotte tilstedeværelse – ville være i reel risiko for at blive udsat for overgreb, var omfattet af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3.

Med andre ord kan de generelle forhold i et land kan være så dårlige, at det allerede af den grund vil være en menneskerettighedskrænkelse at sende personer tilbage dertil.

Det er et princip, som vi må og skal respektere.

4. Princippet indebærer, at asylmyndighederne er forpligtede til at vurdere de generelle forhold i et land eller område med henblik på at fastslå, om det i sig selv kan være asylbegrundende, at man kommer fra det pågældende land eller område. Det var netop det, som nævnet gjorde den 18. september 2013, hvor nævnets praksis blev justeret som følge af den forværrede situation i Syrien.

Flygtningenævnet har derfor som en naturlig del af sit virke løbende fulgt udviklingen i Syrien, og konflikten i Syrien og dens betydning for Flygtningenævnets praksis har været drøftet på samtlige møder i Flygtningenævnets koordinationsudvalg siden april 2011. Og i september 2013 vurderede nævnet altså, at udviklingen i Syrien tilsagde en tilpasning af praksis.

Flygtningenævnets vurdering af situationen i Syrien er foretaget på baggrund af de baggrundsoplysninger, som nævnet havde modtaget fra Udenrigsministeriet, FN og andre om bl.a. kemiske angreb på civile.

I lyset af, at der er tale om en dynamisk situation – som forhåbentlig snart bliver bedre – blev det samtidig aftalt, at Udenrigsministeriet løbende skal følge konflikten udvikling og hver 14. dag afgive en rapport til Flygtningenævnet om situationen i de forskellige områder i Syrien.

5. Men hvad vil praksisjusteringen så betyde for behandlingen af asylansøgere fra Syrien?

Justeringen indebærer, at personer, der kommer fra områder i Syrien, hvor der er eller for nylig har været væbnede kampe eller sker angreb mod civile, efter nævnets opfattelse aktuelt må anses for at befinde sig i en situation, hvor de risikerer at blive udsat for umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, hvis de vender tilbage til hjemlandet.

Flygtningenævnet finder altså, at forholdene i de pågældende områder af Syrien aktuelt er af en sådan karakter, at personer, der kommer fra de pågældende områder, vil være i reel risiko for at blive udsat for overgreb, som er omfattet af menneskerettighederne, hvis de vender tilbage.

Eller sagt på en anden måde: Flygtningenævnet har vurderet, at princippet, som Menneskerettighedsdomstolen fastslog i Sufi og Elmi-sagen, nu finder anvendelse for så vidt angår visse områder af Syrien.

På den baggrund vil Flygtningenævnet efter en individuel vurdering kunne meddele sådanne personer opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 2.

6. Jeg vil dog gerne understrege, at der ikke er tale om, at alle syrere nu automatisk får asyl.

Det er ikke alle områder i Syrien, der er lige hårdt ramt af konflikten. Som sagt følger Flygtningenævnet – ved hjælp af Udenrigsministeriet – løbende udviklingen, så der hele tiden er et aktuelt billede af, hvordan situationen er i Syrien.

Der foretages desuden fortsat en konkret og individuel vurdering af hver enkelt sag.

I forbindelse med den konkrete vurdering skal det bl.a. fastlægges, om ansøgeren kommer fra et af de områder i Syrien, der er omfattet af praksisændringen.

Det kan jo ikke udelukkes, at nogle føler sig fristet til at påstå, at de kommer fra et af de steder, hvor det står værst til, for at opnå asyl. Så det må naturligvis granskes.

7. Og ligesom betingelserne for at få asyl er de samme som for alle andre, er de grunde, der kan udelukke en person fra at få asyl, også de samme.

Det skal f.eks. altid vurderes, om ansøgeren udgør en sikkerhedsrisiko for Danmark. Og hvis det er tilfældet, får man selvfølgelig ikke asyl – heller ikke selv om man er syrer.

Jeg må derfor understrege, at praksisjusteringen *ikke* indebærer nogen sikkerhedsrisiko for Danmark.

Desuden skal det konkret vurderes, om ansøgeren er udelukket fra at få asyl, fordi vedkommende har begået kriminalitet – enten her i landet eller i udlandet. Det gælder for syriske asylansøgere, ligesom det gælder for alle andre nationaliteter.

Flygtningenævnet lukker altså hverken terrorister eller kriminelle ind. Det håber jeg, står klart for alle.

8. Der er også rejst spørgsmål om, hvilken betydning justeringen må antages at få for tilstrømningen af asylansøgere til Danmark.

Det kan jeg naturligvis ikke give et præcist svar på – det er der i øvrigt næppe nogen, der kan.

Det er generelt vanskeligt at sige noget håndfast om, hvorfor der kommer asylansøgere til netop Danmark. Men når der er krig og ufred i verden, finder de personer, der flygter fra disse tilstande, selvfølgelig også vej til Europa og til Danmark.

Det er ingen hemmelighed, at antallet af syrere, der søger asyl i Danmark, er stigende lige for tiden. Men det gælder altså også vores nabo-lande. Og jeg vil vove den påstand, at forklaringen primært skal findes i forværringen af situationen i Syrien i sig selv og ikke den omtalte praksisjustering.

Der er ikke grundlag for at tro, at justeringen af Flygtningenævnets praksis vil have den store betydning for antallet syrere, der rejser til Danmark med henblik på at søge asyl.

Allerede før justeringen var forholdene i Syrien så alvorlige, at op mod 95 % af alle ansøgere fra Syrien fik asyl i Danmark. Det er derfor også begrænset, hvor mange flere, der vil få asyl som konsekvens af den justerede praksis.

Og som jeg allerede har været inde på, er der fortsat *ikke* tale om, at asylansøgere fra Syrien får automatisk asyl. Der foretages fortsat en konkret og individuel vurdering af hver enkelt sag, og det er jo ikke alle, der kommer fra de værst ramte områder, ligesom nogle ansøger som nævnt kan være udelukket fra at få asyl.

På den baggrund tror jeg heller ikke, at justeringen har nogen væsentlig indflydelse på antallet af asylansøgere fra Syrien, der rejser til Danmark.

TAK